

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Filiz KERESTECİOĞLU
Ankara Milletvekili

Son günlerde Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde işkence ve kötü muamele yapıldığına ilişkin iddialar gündeme gelmektedir. Benzer iddialar daha önce de ifade edilmiş olmasına rağmen bugüne dek bu konuda bir adım atılmamış olması, yaşananların planlı ve hükümet ile ilgili Bakanlıkların bilgisi dahilinde meydana geldiği şüphesini doğurmaktadır.

Son olarak, eski Adalet Bakanlığı çalışanı olan 46 kişinin Ankara Emniyetinde karanlık bir odaya götürüldükleri, burada çıplak soyulup dövüldükleri, tehdit edildikleri, hakarete ve cinsel tacize maruz kaldıkları öne sürülmüştür. Örneğin bir avukat, sunduğu tutanakta müvekkilinin gece boyunca kötü muameleye maruz bırakıldığını, ters kelepçe takılıp beşinci kata çıkartılarak iki saat diz üstünde bekletildiğini, darp edildiğini itirafçı olması için ısrarla bir şeyler anlatmasını istediklerini, anlatmadığı için vücudunun çeşitli yerlerine tekme ve yüzüne yumrukla vurulduğunu ifade etmektedir.

Bu durum, Ankara'da yaşanan farklı kötü muamele ve işkence örneklerini de yeniden gündeme getirmiştir. 2019 Ocak ayında partimiz üyelerinin gözaltında yaşadıkları kötü muameleyi gündeme getiren bir önerge vermiş, bu konuda ivedilikle inceleme yapmak üzere bir Meclis Komisyonu kurulmasını talep etmiştik. Bu konuda bir incelemenin yapılmaması ve sorumluların yargılanmamasının, bu durumun sistematik hale gelmesine ve çok daha ağır işkence iddialarının gündeme gelmesine neden olduğu görülmektedir.

Geçtiğimiz yıllarda, işkence ve diğer zalimane insanlık dışı aşağılayıcı muamele yasağını ve ilgili insan hakları sözleşmelerini ihlal eden pek çok olaya, bizzat partimiz üyeleri tarafından tanık olunmuştur. Ankara Emniyeti'nde gözaltında tutulan yurttaşların çoğunluğu nezarethane yer olmadığı gerekçesiyle hep birlikte spor salonunda son derece sağlıklı koşullarda tutulmaktadırlar.

Gözaltındaki kişiler, spor salonunda günün 24 saati onlarca polis ve kamerayla sürekli gözlenmenin toplama kampı mantığına benzediğini dile getirmektedirler. Gözaltına alınan kişiler,

23/11/18

kaldıklarını, insanların ellerini ceplerine koymaları, arkalarında tutmalarının yasaklandığını; spor salonunda bir arada kalmalarına rağmen yan yana gelmelerinin ve konuşmalarının engellendiğini, en temel insani ihtiyaçların bile lütuf gibi sunulduğunu ifade etmektedirler. Gözaltı alanlarında en temel hijyen kurallarının dahi dikkate alınmadığı da gözlenmiştir. Gözaltında tutulan yüzlerce kişi, sert zeminde çıplak ayakla ya da çorapla yürümek zorunda bırakılmış, günün 3/4'ünde akşam üzerinde yatılan matların toplanarak sert zeminde oturmaya zorlanmışlardır.

Gözaltına alınanlar gözaltı alanına girerken 80 darbesinde işkencehanelerde çalınan ve ne yazık ki o dönemde işkence gören kişiler için yalnızca işkenceyi hatırlatan “Ölürüm Türkiyem” şarkısının yüksek sesle çalındığı ve görev başındaki emniyet mensupları tarafından yüksek sesle söylendiği iddia edilmektedir. Gözaltında tutulan yurttaşlar, üniformalarında herhangi bir amblem taşımaları yasak olan emniyet mensuplarının, son dönemde Türkçülüğün sembolü haline gelen, Göktürk alfabesiyle yazılmış yazılar bulunan armalar taşıdıklarını da ifade etmektedirler. Bu uygulamalara karşı çıkan kişilerin ise gözaltı muhteviyatını aşan biçimde cezalandırılmaya çalışıldığı tarafımıza aktarılmıştır.

Diğer yandan, İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Muamele veya Ceza Önleme Alt Komitesi de Türkiye ziyaretleri hakkında yayımladığı son Raporda, Ulusal Önleme Mekanizmasının bağımsızlığına, tarafsızlığına ve etkinliğine ilişkin eleştirilerini sıralamıştır. BM İşkence Özel Raportörü tarafından yapılan son açıklamada da Türkiye’de işkence ve diğer kötü muamele, keyfi tutuklamanın görüldüğü; örgütlenme ve ifade özgürlüğü hakkının kısıtlanmasına kadar uzanan insan hakları ihlallerinin yaşandığı ifade edilmektedir. Pek çok uluslararası insan hakları kurumunun da raporladığı işkence ve kötü muameleyi gündeme getiren milletvekili ve siyasetçilerin, işkence ve kötü muameleyi önlemekten sorumlu Bakanlarca hedef alınması ve asılsız iddialarla karalanmaya çalışılması, bu durumun uluslararası insan hakları belgelerinin emredici hükümleri uyarınca soruşturulmayacağı ve üzerinin örtüleceği şüphesini güçlendirmektedir.

Artık gözaltında fiziki işkence yapılmadığı iddia edilse de, anlatılan uygulamalar tersini göstermektedir. Üstelik, gözaltında ve hapishanelerde işkence, kötü ve acımasız, insanlık dışı veya onur kırıcı muameleyle ilişkin başvurular; cezasızlık politikası ile sonuçsuz bırakılmakta ve etkin bir soruşturma yürütülmemekte, sorumlular cezalandırılmamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’nin başkenti Ankara’da ağır işkence iddialarının gündeme gelmesi, Türkiye genelinde durumun çok daha ağır olduğu şüphesini doğurmaktadır. Ankara Emniyet Müdürlüğünde işkence yapıldığı iddiaları üzerine konuyla ilgili herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?
2. Ankara Emniyet Müdürlüğünde önce Dışişleri Bakanlığı şimdi ise Adalet Bakanlığı eski çalışanlarına işkence yapıldığı, insanlık dışı muameleyle itirafçı olmaya zorlandıkları iddiaları doğru mudur?
3. Ankara’da gözaltına alınan yüzlerce kişinin birlikte spor salonlarında sağlıksız koşullarda kaldığı ve kötü muamele ile işkenceye maruz kaldıkları konusunda Ocak 2019 tarihinde verdiğimiz önerge üzerine bu güne dek herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?

BM

4. İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Muamele veya Ceza Önleme Alt Komitesi ve BM işkence özel raportörünün Türkiye'deki işkence ve kötü muameleyle ilişkin eleştiri ve tespitleriyle ilgili herhangi bir adım attınız mı?
5. Türkiye'de OHAL'in ilan edildiği Temmuz 2016 tarihinden bu güne işkence ve kötü muameleyle ilişkin kaç şikayet yapılmıştır? Faillerin kaç yargılanmış, kaç ceza almıştır?
6. Olağanüstü Halin sona ermesine rağmen özellikle bu süreçte işkence ve kötü muamelenin sistematik hale geldiği konusundaki iddialarla ilgili bir tespitiniz var mıdır?